VINODOLSKI ZBORNIK

Časopis za teme s područja humanističkih i društvenih znanosti
UDK 908(497.5Vinodol) ISSN 0351-5516

18/2026.

Vinodolski zbornik
Broj 18
2026.

ISSN 0351-5516
UDK 908(497.5Vinodol)

Nakladnik
Muzej Grada Crikvenice

Za nakladnika
Silvija Huljina, prof.

Glavna urednica
Tea Rosić, prof., Muzej Grada Crikvenice

Uredništvo
dr. sc. Branko Blažević, Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Ika
dr. sc. Martina Bašić, Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb
dr. sc. Ana Konestra, Institut za arheologiju, Zagreb
dr. sc. Gordan Ravančić, Hrvatski institut za povijest, Zagreb
Slavko Matejčić, dipl. oec., samostalni istraživač, Crikvenica
Antonija Mažuranić, prof., Osnovna škola Ivana Mažuranića, Novi Vinodolski

Urednički odbor
dr. sc. Martina Blečić, Sveučilište na Primorskem, Kopar (Slovenija)
dr. sc. Goranka Lipovac Vrkljan, Institut za arheologiju, Zagreb
prof. dr. sc. Robert Lončarić, Sveučilište u Zadru, Odjel za geografiju
mr. sc. Olga Magaš, Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet
dr. sc. Amir Muzur, Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet
dr. sc. Lidija Nikočević, Etnografski muzej Istre, Pazin
mr. sc. Željka Jurčić-Kleković, Knjižnica u Bribiru, Vinodolska općina
Ranko Starac, dipl. arheo., Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka
Andrea Car Avdagić, prof., Thalassotherapia Crikvenica
mr. sc. Damir Gašparović, samostalni istraživač, Crikvenica
Sanja Škrgatić, prof., samostalna istraživačica, Crikvenica
Silvija Huljina, prof., Muzej Grada Crikvenice

Lektura
Andrea Gašparović, Diana Greblički-Miculinić

Korektura
Tea Rosić, Ana Konestra

Prijevod sažetaka na engleski jezik
Apostrof d. o. o.

Grafička priprema
Branko Lenić, Trampi d. o. o.

Naslovnica
Ranko Žilić, Ivona Miloš

Fotografija na naslovnici
Kotor pokraj Crikvenice, Miroslav Matejčić, 2026.

UDK kategorizacija
Sveučilišna knjižnica Rijeka

Tisak
Tiskara Zelina d. d.

Naklada
150

Tiskano u studenome 2026.

Vinodolski zbornik 18 tiskan je uz financijsku potporu Grada Crikvenice, Grada Novog Vinodolskog, Vinodolske općine.

Adresa uredništva
Muzej Grada Crikvenice, Preradovićeva 1, 51260 Crikvenica, Hrvatska
tel. + 385 (0)51 781 000, e-pošta: kustos@mgc.hr

muzej grada crikvenice

CC BY

Uvodna riječ

Cijenjenom čitateljstvu predstavljamo 18. broj *Vinodolskog zbornika*. U njegovu dugom, 49-godišnjem trajanju odvijale su se dinamične promjene u sadržaju i uredničkoj politici koje su u konačnici vodile k podizanju kvalitete časopisa. Nadamo se, stoga, da će se i ova, najnovija mijena poticajno odraziti na njegov daljnji razvoj. Naime, od ovog broja *Vinodolski zbornik* ima novog nakladnika – Muzej Grada Crikvenice. Muzeju je pripala čast, ali i odgovornost, primiti pod svoje okrilje časopis koji generacijama okuplja stručnjake raznih profesija i velik krug čitatelja oko zajedničke i široke teme, a to je pogled na prostor Vinodola kroz prizmu humanističkih i društvenih znanosti.

Zahvaljujemo dosadašnjem nakladniku, Centru za kulturu Dr. Ivan Kostrenčić iz Crikvenice i njegovoj dugogodišnjoj ravnateljici, ujedno glavnoj urednici *Zbornika*, Sanji Škrgatić. U planu nam je zadržati uredničku pristup započet od broja 15/2014. kad je časopis prerastao u godišnjak znanstvenog karaktera s obaveznim dvjema recenzijama po članku.

Unatoč poteškoćama s redovitim izlaženjem, *Vinodolski zbornik* posljednje je dvije godine postao dostupniji i vidljiviji. Na *Hrčku – portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa* nalaze se svi dosad objavljeni radovi. Tijekom priprema za mrežnu dostupnost *Zbornika*, posebna je pozornost posvećena digitalizaciji starijih izdanja (od broja 1/1977 do broja 7/1993). Digitalizacijom su ujedno sačuvani stariji, danas teže dostupni brojevi časopisa. Sve to ne bi bilo moguće bez potpore Primorsko-goranske županije, koja je u suradnji s Gradom Crikvenicom financirala digitalizaciju. *Zbornik* i dalje kontinuirano novčano podupiru Grad Crikvenica, Grad Novi Vinodolski i Vinodolska općina.

Vjerujemo da će kvaliteta radova predstavljenih u ovom broju zainteresirati nove, mlade autore, ali i potaknuti one iskusnije na ponovno vraćanje vinodolskim temama. Za kraj, zahvaljujemo svim autorima i anonimnim recenzentima koji uvijek spremno odvajaju svoje vrijeme. Bez njih opstanak *Vinodolskog zbornika* ne bi bio moguć. Zato svima hvala na uloženom trudu.

Uredništvo

Sadržaj – Contents

5 UVODNA RIJEČ

9 – 29 NINA STROPNIK: Na granici vjere i politike – sv. Ivan Nepomuk u javnom prostoru habsburške Istre i Primorja (Pregledni rad)

At the boundary between faith and politics: St. John of Nepomuk in the public spaces of Habsburg-era Istria and the Croatian Littoral (Scientific review paper)

31 – 56 EMA ČOLAKOVIĆ: Ratimir Gregurić o početcima pučke škole u Crikvenici (Stručni članak)

Ratimir Gregurić on the beginnings of the primary school in Crikvenica (Professional paper)

57 – 81 STJEPAN ŠPALJ: Crikvenica 1890-ih – prodor ugarskog kapitala (Izvorni znanstveni članak)

Crikvenica in the 1890s – the influx of Hungarian capital (Original scientific paper)

83 – 137 RADOVAN TADEJ, DAMIR GAŠPAROVIĆ: Rukopis Mate Škiljana *Moje prvo putovanje* (1922.) (Stručni rad)

Mate Škiljan's manuscript "My First Journey" (1922) (Professional paper)

139 – 151 SLAVKO MATEJČIĆ: Klovićevi Vinodolci (Pregledni rad)

Klović's Vinodol people (Scientific review paper)

153 –164 BOJAN ZORIČIĆ: Novljanski politički prvaci – Ivan Vončina, dr. Franko Potočnjak i dr. Bogoslav Mažuranić (Esej)

Novi's political leaders: Ivan Vončina, Franko Potočnjak and Bogoslav Mažuranić (Essay)

165 – 176 DUŠKO KATNIĆ: Ogulinski kolni put (Esej)

The Ogulin carriageway (Essay)

177 – 180 ANDREA CAR AVDAGIĆ: Čovikov čovik (Prikaz)

A man's man (Book review)

181 – 183 ZLATICA BALAS: Profesor Ivan Barbarić (In memoriam)

Professor Ivan Barbarić (In memoriam)

185 – 188 BRUNO GRBAC: Sjećanje na prof. dr. sc. Dinu Lončarić – znanstvenici, profesorici i iznimnoj osobi (In memoriam)

In Memory of Dina Lončarić, Ph.D. – Scientist, Professor, and Exceptional Person (In memoriam)

189 – 192 Upute autorima

Guidelines for Authors

193 – 198 Etičke smjernice za izdavanje časopisa *Vinodolski zbornik*

Ethical guidelines publishing Vinodolski zbornik journal